

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Szegedi Ítéltábla Dr. Berki Ádám ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** alatti lakos I.r. és **II.rendű felperes neve** ugyanottani lakos II.r. felpereseknek - Dr. Kóczy Miklós ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** alatti lakos I.r., **II.rendű alperes neve (címe)** alatti lakos II.r., **III.rendű alperes neve** ugyanottani lakos III.r., **IV.rendű alperes neve (címe)** alatti lakos IV.r., **V.rendű alperes neve (címe)** alatti lakos V.r., **VI.rendű alperes neve (címe)** alatti lakos VI.r., **VII.rendű alperes neve (címe)** alatti lakos VII.r., **VIII.rendű alperes neve (címe)** alatti lakos VIII.r., **VI.rendű alperes neve (címe)** alatti lakos IX.r., **X.rendű alperes neve (címe)** alatti lakos X., **XI.rendű alperes neve (címe)** alatti lakos XI.r., **XII.rendű alperes neve (címe)** alatti lakos XII.r., **XIII.rendű alperes neve (címe)** alatti lakos XIII.r., **XIV.rendű alperes neve (címe)** alatti lakos XIV.r., **XV.rendű alperes neve (címe)** alatti lakos XV.r., **XVI.rendű alperes neve (címe)** alatti lakos XVI.r. és **XVII.rendű alperes neve (címe)** alatti lakos XVII.r. alperesek ellen hagyatéki hitelezői igény iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2008. szeptember 15. napján kelt 5.P.20.250/2007/11. számú ítélete ellen az I.r. és II.r. felperes részéről 15. sorszám alatt benyújtott fellebbezés és az I-XVI. r. alperesek részéről Pf.II.20.512/2008/2. szám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

R É S Z Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletének a hagyatéki hitelezői igény érvényesítésére irányuló keresetet elutasító rendelkezését helybenhagyja, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására, és újabb határozat hozatalára utasítja.

A felperesek másodfokú eljárással kapcsolatos költségét együttesen 150.000.- (egyszázötvenezer) Ft, az alperesekét együttesen ugyancsak 150.000.- (egyszázötvenezer) Ft-ban állapítja meg.

INDOKOLÁS:

A 2004. november 29. napján elhalálozott **I.r. örökhagyó neve/** I.r., és a 2005. május 29. napján elhunyt **II.rendű örökhagyó neve/** II.r. örökhagyó házastársak voltak, gyermekük nem született. A felperesek az I.r. örökhagyó végrendeleti örökösei, az alperesek a II.r. örökhagyó testvérei, illetve azok leszármazói, s egyben törvényes örökösei.

Az **I.r. örökhagyó** 1976. évben diagnosztizált sclerosis multiplex betegségben szenvedett, fizikai állapota fokozatosan hanyatlott. Súlyosan mozgásképtelenné vált, halmozott betegségei beszédképességében befolyásolták, 2004. évtől inkontinens volt. Korábbi években az édesanyja, majd elsősorban házastársa, a II.r. örökhagyó gondozta. 1999. évtől az I.r. felperes anyja, **személy 1** nyújtott segítséget a háztartási munkákban, valamint az I.r. örökhagyó személye körüli teendők ellátásában, amely tevékenységéért havonta 20.000.- Ft-ot kapott az örökhagyóktól. A ház körüli „férfi” munkákat, mint pl. a fűnyírást, hóeltakarítást, favágást a II.r. örökhagyó végezte alkalmi munkások, valamint az I.r. felperes és ismerősei segítségével, akiknek munkájuk ellenértékét kifizette, vagy kisebb segítséggel viszonzta. Az örökhagyók részére a felperesek esetenként segítséget nyújtottak hivatalos ügyeik intézésében, bevásárlásban, gyógyszereik felíratatásában és kiváltásában. Az I.r. felperes gépkocsival szállította őket ilyen irányú igényük esetén, a II.r. felperes pedig alkalmanként részt vett a háztartási munkák ellátásában és az I.r. örökhagyó gondozásában. Napi ételmezésükről az örökhagyók maguk gondoskodtak akként, hogy a II.r. örökhagyó a közeli étteremből hordta az ebédet.

A gyermektelen örökhagyók ragaszkodtak keresztfiúkhöz, az I.r. felpereshez, többször említették, hogy „mindenük az övé lesz”. 2004. év tavaszán az II.r. örökhagyó 50 AK értékű szántóingatlant ajándékozott a felperesek részére, holtig tartó haszonélvezeti jogával terhelt, amelynek forgalmi értékét 50.000.- Ft-ban tüntették fel az ajándékozásról készült okiratban. A felperesek vették fel továbbá a II.r. örökhagyót a szántóingatlan után megillető földjáradékot, 2004. évben karácsonykor pedig a II. örökhagyó - több más rokonához hasonlóan - 100 ezer forint készpénzajándékot adott az I.r. felperesnek.

Az I.r. örökhagyó a 2004. november 2. napján kelt írásbeli magánvégrendeletében úgy rendelkezett, hogy a **1. sz. ingatlan** őt megillető tulajdonrészét az I.r. és II.r. felperesek örököljék. A lakásban fellelhető 2 millió forint készpénz feléről és az OTP Rt-nél, valamint a Postabank Rt-nél lévő takarékbetétkönyvekben elhelyezett betétállomány feléről ugyancsak a felperesek

javára szólóan rendelkezett. Kizárólag az I.r. felperesre hagyta a szülői örökségét képező **1. sz. és 2.sz. szántó** ingatlanok tulajdonjogát. A végrendeletben utalt arra, hogy a felperesektől a férjével együtt ellenszolgáltatás nélkül, hosszú éveken át sok segítséget kapott és elvárja, hogy a jövőben legyenek hozzá és férjéhez „emberségesek”, illetve halálát követően gondoskodjanak tisztességes eltemetetéséről.

Az I.r. örökhagyó halálát követően indult hagyatéki eljárás során 2005. április 29. napján a II.r. örökhagyó úgy nyilatkozott, hogy nem tudott a felesége végintézkedéséről és vitatta, hogy a végrendeletet az I.r. örökhagyó írta alá. Ezek után, 2005. május 10-én jelen per XIV.r. alperese pert indított a II.r. örökhagyó ellen gondnokság alá helyezés iránt. A peres eljárásban **II.r.örökhagyót** megvizsgálta a mindkét örökhagyót jól ismerő **/1.sz. szakértő neve/** orvosszakértő. Az anamnézisben rögzítette, hogy a II.r. örökhagyó közel egy éven át ápolta, gondozta halála előtt az I.r. örökhagyót az éjszakai órákban is. Az állandó igénybevétel azonban fizikailag és lelkileg kimerítette, s az I.r. örökhagyó halálát is nehezen dolgozta fel. **II.rendű örökhagyó** a vizsgálat során úgy nyilatkozott, hogy a IV.r. alperest fogadná el gondnokául, illetve hogy a ...- ági rokonság segítségére számít. A per a II.r. örökhagyó halála következtében megszűnt.

Ezt követően jelen per alperesei pert indítottak a felperesekkel szemben az I.r. örökhagyó végrendelete érvénytelenségének megállapítása iránt. A Békés Megyei Bíróság 5.P.20.143/2006/32. számú ítéletével a keresetet elutasította, így a közjegyző az 5218/Kjő/10/2005. számú hagyatéki eljárásban az I.r. örökhagyó hagyatékát a végrendelet alapján az I.r. és II.r. felperesnek, a II.r. örökhagyó hagyatékát pedig törvényes öröklés jogcímén az alpereseknek adta át.

A felperesek keresetükben hagyatéki tartozás jogcímén 4.974.134.- Ft és késedelmi kamata megfizetésére kérték kötelezni az I-XVI.r. alpereseket örökrészük arányában. Előadásuk szerint végrendeleti juttatás ígéretében bízva teljesítettek az örökhagyók személye körül szolgáltatásokat 15 éven keresztül. Ápolták és gondozták őket, igény szerint tisztántartották a **1.sz. ingatlan** udvarát, fűnyírást, locsolást, permetezést, gyümölcsszedést, mosást, főzést, bevásárlást, hivatali ügyintézészt végeztek számukra, gépkocsival szállították az örökhagyókat orvoshoz, kórházba, takarítottak náluk, ebédet hordtak részükre. Szolgáltatásaik ellenértékét havonta 25.000.- Ft-ban, összesen 4.500.000.- Ft-ban jelölték meg. Ezen túl évi 10 ezer forint munkadíjat kértek a tüzelő megrendelése, behordása és a tűzifa aprítása után 5 évre, összesen 50.000.- Ft összegben. További 225.000.- Ft

igényüket arra alapították, hogy ők végezték a hagyatéki ingatlanban az ajtók, ablakok, redőnyök folyamatos javítását, kerítést és a garázsajtót készítették. Állították, hogy **II.rendű örökhagyó** halála után két éven keresztül az ingatlant karbantartották, amely munkájuk ellenértékéeként havi 10.000.- Ft-ot számoltak fel és ennek fele részére,

120.000.- Ft-ra tartottak igényt. Előadták, hogy a II.r. örökhagyó halála után mintegy két éven keresztül ők fizették az ingatlannal kapcsolatos közüzemi díjakat, amelynek fele összegére, 79.134.- Ft-ra kérték kötelezni az alpereseket. Kérték továbbá az örökhagyók hagyatékához tartozó, ½ részben a felperesek, ½ részben az alperesek által örökölt **1.sz. ingatlanon** fennálló közös tulajdon megszüntetését. Utóbb e kereseti kérelmüktől elálltak.

Az I-XVII.r. alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatták, hogy a felperesek a szokásos rokonai segítségen kívül egyéb szolgáltatást teljesítettek az örökhagyók számára, illetve arra utaltak, hogy az I.r. örökhagyó végrendelete alapján az általuk nyújtott segítség ellenértékéhez hozzájutottak. Nem ismerték el, hogy a II.r. örökhagyó ígérte volna a felpereseknek, hogy javukra végrendelkezik.

Az elsőfokú bíróság a keresetnek részben helyt adva ítéletével kötelezte az I.r., II.r. és III.r. alpereseket személyenként 625.- Ft, a IV.r., V.r. és VI.r. alpereseket személyenként 1875.- Ft, a VI.r. és VIII.r. alpereseket személyenként 3750.- Ft, a IX.r., X.r., XI.r. és XII.r. alpereseket személyenként 1875.- Ft, a XIII.r. alperest 5625.- Ft, a XIV.r. alperest 15.000.- Ft, a XV.r. alperest 2500.- Ft, a XVI.r. alpereseket 4375.- Ft, a XVII.r. alperest pedig 2500.- Ft és ezen összegek után 2007. augusztus 24. napjától járó késedelmi kamat megfizetésére, míg ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította, s a felpereseket az alperesek javára részperkölség fizetésére kötelezte. Ítéletének indokolása szerint az elsőfokú bíróság **tanú 1** ügyvéd és **1.sz. szakértő neve** kezelőorvos tanúvallomása alapján bizonyítottanak találta, hogy az örökhagyók végrendeleti juttatást ígértek a felperesek számára. Megállapította, hogy a II.r. örökhagyó ugyan utóbb megváltoztatta végrendelkezési szándékát, ez azonban nem akadályozza annak, hogy a felperesek korábbi szolgáltatásai hagyatéki teherként értékelhetőek legyenek. Ugyanakkor a bizonyítási eljárás adatait értékelve arra a meggyőződésre jutott, hogy a felperesek szolgáltatásai egyrészt nem haladták meg azt a mértéket, amelyet a bensőséges családi kapcsolat indokolt, másrészt az I.r. örökhagyó végrendelete alapján az ő személye körül teljesített szolgáltatások ellenértékéhez hozzájutottak. Rámutatott, hogy a II.r. örökhagyó saját magát el tudta látni, róla senki nem gondoskodott, a részére nyújtott segítség után a felperesek ellenértékben részesültek a végrendelet alapján, és a **II.r.örökhagyó** által adományozott ingatlan és készpénz formájában. Mindezek alapján a hagyatéki tartozás /gondozás, tartás/ megtérítése iránt előterjesztett igényt alaptalannak találta. A II.r. örökhagyó halálát követően az ingatlanra fordított költségek elszámolására vonatkozóan kifejtette, hogy ezek nem

Pf.II.20.512/2008/3. szám

hagyatéki tartozások, elszámolásuk a Ptk. 141. §-a alapján lehetséges. A felperesek által az ingatlanra fordított 158.269.- Ft elszámolására vonatkozó igény kapcsán kifejtette, az alperesek 45.000.- Ft-ot elismertek akként, hogy erről 2006. május 8. napján külön megállapodást kötöttek és a tartozást rendezték. Az okirat azonban a hagyatéki iratok

között nem lelhető fel, ezért az alperesek kötelesek az általuk elismert összegű tartozás örökrészük arányában történő megfizetésére. Nem találta bizonyítottnak azt a felperesi állítást, amely szerint a közös tulajdonú ingatlanban a II.r. örökhagyó halála után 240.000.- Ft értékű munkát végeztek, ezért az erre alapított 120.000 Ft-os felperesi követelést is elutasította. A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett, perértéknek a hagyatéki hitelezői igény címén előterjesztett követelést tekintve, figyelemmel arra, hogy a felperesek a közös tulajdon megszüntetésére irányuló kereseti kérelmüket nem tartották fenn.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperesek fellebbezést, míg az alperesek csatlakozó fellebbezést terjesztettek elő.

A felperesek fellebbezése az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására és az alpereseknek a kereseti kérelmükben foglaltak szerint 4.974.134.- Ft megfizetésére kötelezésre irányult. Álláspontjuk szerint tévesen mérlegelte az elsőfokú bíróság a perben meghallgatott tanúk többségének a vallomását, és ezáltal az általuk teljesített szolgáltatások mértékét is. Hangsúlyozták, hogy az örökhagyók másoknak is fizettek az alkalmankénti segítségükért, így azt tőlük sem várták el ingyen. Kiemelték, hogy azok a szolgáltatásaik is számbavehetők a II.r. örökhagyó oldalán, amelyeket az I.r. örökhagyó részére nyújtottak, hiszen részvételük nélkül a II.r. örökhagyónak kellett volna minden ápolást, gondozást teljesítenie beteg felesége körül. Véleményük szerint a 15 éven keresztül nyújtott szolgáltatásaik mértéke mindenképpen meghaladta a családi kötelék alapján elvárható mértéket. A 2004. karácsonyán a II.r. örökhagyó által ajándékozott 100 ezer forint megítélésük szerint nem bír jelentőséggel, hiszen készpénzajándékot több más rokon is kapott.

Az I-XVII.r. alperesek csatlakozó fellebbezése az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására és a kereset teljes elutasítására, valamint a javukra megítélt elsőfokú perköltség felemelésére irányult. Előadták, hogy a Szarvasi Városi Bíróság előtt felmutatott 2006. május 8. napján kelt megállapodás 21. pontja szerint a **1.sz.** ingatlan után kifizetett 90.000.- Ft közüzemi díj ½ részét megtérítették. Az elszámolás beszámítás útján történt, ugyanis a felperesek tulajdonába adtak egy 10.000.- Ft értékű betétkönyvet, továbbá a ... forgalmú rendszámú ...személygépkocsit, összesen 50.000.- Ft értékben.

Az elsőfokú bíróság által megállapított perköltséget azért sérelmezték, mert annak meghatározásakor az elsőfokú bíróság nem volt figyelemmel arra, hogy a peres ügy helyi bíróság előtt indult, ahol több tárgyalást tartottak, továbbá, hogy írásban terjedelmes védekezést terjesztettek elő. A fellebbezési ellenkérelmük a csatlakozó fellebbezéssel nem érintett ítéleti rendelkezések helybenhagyására irányult. Okfejtésük szerint a II.r. örökhagyónak nem állt szándékában a felpereseket juttatásban részesíteni.

A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés részben és az alábbiak szerint alapos.

A Ptk. 677. § (1) bekezdés c) pontja szerint a hagyatékot terhelik az örökhagyó tartozásai, függetlenül attól, hogy ezek az örökhagyó személyével, vagy vagyonával kapcsolatos tartozások. Ezek átszállnak az örökösre, mint az örökhagyó jogutódjára, mégpedig abban az állapotban, ahogy azok az örökhagyót annak halálakor terhelték. Az örökhagyó személyével kapcsolatos tartozások közé tartoznak a gyógyíttatásával, ápolásával, élelmezésével, tartásával felmerült költségek, ha azok kiegyenlítése az örökhagyó életében nem történt meg [BH1991. 20.; PK 89. számú állásfoglalás b) pont], kivéve, ha nyújtásukra ingyenesen került sor. A családtagoktól, rokonoktól az általános társadalmi megítélés szerint elvárható, hogy hozzátartozóik részére a rokoni viszonyon alapuló szokásos mértékű, alkalmi segítséget szükség esetén minden ellentételezés nélkül megadják, s különösen az, hogy idős, beteg rokonaikat a lehetőségeikhez mérten segítsék, támogassák. Ha ez a támogatás, gondoskodás nem haladja meg az alkalmi szintet, azt az ellenkező bizonyításáig általában szívességből, ingyenesen nyújtottnak kell tekinteni.

A peradatokból megállapíthatóan az I.r. örökhagyó éveken keresztül mozgáskorlátozottsággal járó megbetegedésben szenvedett, a mindennapi életvitelében gondozásra, segítségre szorult. A személye körüli teendők ellátásában, a háztartásban és a ház körüli munkákban segítségére volt férje, a II.r. örökhagyó és egy ideig - havi 20.000 Ft díjazás ellenében - az I.r. felperes édesanyja. Kétségtelen, hogy az I.r. és a II.r. felperesek is nyújtottak szolgáltatásokat az örökhagyók részére, így az I.r. felperes segített a hóeltakarításban, az orvoshoz szállításban, a kerti munkákban, míg a II.r. felperes a mosásban és alkalmanként az I.r. örökhagyó fürdetésében. A felperesek azonban ezt a munkát nem napi rendszerességgel látták el, tevékenységük csupán részleges tartási szolgáltatásnak minősülhet. Ezt bizonyítja **tanú 2, 1.sz. szakértő neve és tanú 3** tanúk vallomása, amelyek szerint az I.r. örökhagyó halálát megelőzően mintegy 10 éven keresztül a férje látta el néhai **II.r. örökhagyó** napi gondozását. A felperesek által állított szintű ápolás, gondozás tényét cáfolja a ... Város Önkormányzat Egyesített Gyógyító-Megelőző Intézet Ápolási Osztálya által kiállított okirat, amely szerint az **I.rendű örökhagyó** 2004. április 20. napjától június 15. napjáig állt nevezett intézet gyógykezelése alatt, mivel otthonában az ápolási feladatokat nem tudták ellátni.

- 7 -

Pf.II.20.512/2008/3. szám

Lényeges emellett, hogy - amint arra az elsőfokú bíróság is helyesen rámutatott - a felperesek az I.r. örökhagyótól végrendeleti juttatásban részesültek, így a részére nyújtott szolgáltatásaik ellentételezése megtörtént, amin nem változtat az sem, hogy az I.r. örökhagyó körüli teendőkben való részleges közreműködésük valamennyit valóban könnyíthetett a II.r. örökhagyóra háruló terheken.

A perben beszerzett bizonyítékok helyes értékelésével jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, miszerint az úgynevezett férfi munkák nagy részét az örökhagyó maga

elvégezte, a személye körüli gondoskodásra pedig házastársa haláláig nem szorult rá. Ezt követően - a felperesek által sem vitatottan - teste, ruházata, lakása elhanyagoltá vált, ez a körülmény pedig ugyancsak ellentétben áll a felperesek által állított mérvű szolgáltatások nyújtásával. Ami a II.r. örökhagyó részére teljesített segítségnyújtásként bizonyíthatónak fogadható el, az a fűnyírásban, kertgondozásban, favágásban, a ház körüli kisebb karbantartási munkákban, hóeltakarításban, bevásárlásban és a banki ill. egyéb ügyintézkésekben való részvétel, valamint az örökhagyók gépkocsival történő szállítása. Ezek a szolgáltatások azonban - ideértve a keresetben külön is nevesített, s 50.000 Ft értékben megjelölt tüzelőbeszerzést és tűzifaaprítást is - összességükben sem haladják meg a családi kapcsolaton alapuló elvárható szintű segítségnyújtás mértékét, s emellett ellentételezésük is megtörtént a II.r. örökhagyó által a felperesek részére ajándékozott szántóingatlannal, a 100 ezer forint készpénzzel és az átengedett földjáradékkal. Mindezek alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperesek hagyatéki hitelezői igénye megalapozatlan.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a felperesek további követelései a peres felek közös tulajdonába került ingatlannal kapcsolatos igények, amelyek elbírálása a Ptk. 141. §-ában foglalt rendelkezések alapján lehetséges. E körben azonban az elsőfokú bíróság a tényállást nem tárta fel kellőképpen, ill. az e kereseti kérelmek egy részére vonatkozó elutasító döntését nem indokolta.

A felperesek 225.000.- Ft elszámolását kérték arra hivatkozva, hogy a perbeli ingatlanon folyamatosan javították az ajtókat, ablakokat, redőnyöket, kerítést építettek és garázsajtót készítettek. Az elsőfokú bíróság nem adta indokát annak, hogy ezt a követelést miért tartotta alaptalannak. Mint hagyatéki hitelezői igény ugyan valóban megalapozatlan a fentebb kifejtettek alapján, a felperesek azonban az ingatlan $\frac{1}{2}$ része tekintetében az I.r. örökhagyó, mint volt tulajdonostárs jogutódjai, ezért e minőségükben a Ptk. 141.§-a szerint kérhetik az alperesektől, mint a beruházások időpontjában $\frac{1}{2}$ részben tulajdonos II.r. örökhagyó jogutódjaitól a közös tulajdonú ingatlanra fordított kiadásaik $\frac{1}{2}$ részének megtérítését. Kétségtelen, hogy ilyen jogcímre a felperesek nem hivatkoztak - tulajdonképpen e követelésük kapcsán egyáltalán nem jelöltek meg jogcímet - a Pp. 215. §-án alapuló kereseti kérelemhez kötöttség azonban nem jelent jogcímhez kötöttséget. (EBH 20106/1415) Lényeges emellett, hogy e munkák eddigi bizonyítatlansága a lentebb indokoltak szerint nem értékelhetők a felperesek terhére.

A II.r. örökhagyó halála után a perbeli ingatlanon végzett karbantartási munkák és közüzemi költségek viselésével kapcsolatos 120.000 , valamint 79.134 Ft összegű kereseti követeléssel kapcsolatos döntését az elsőfokú bíróság megindokolta ugyan, e döntése azonban a tényállás kellő feltárása hiányában megalapozatlan. A Pp. 3.§ (3) bekezdése szerint a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - ha a törvény eltérően nem rendelkezik - a feleket terheli. A bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkésett voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége a törvény eltérő rendelkezése hiányában a bizonyításra kötelezett felet terheli. A bíróság azonban köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás

sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni. Az előzetes tájékoztatási kötelezettség a bíróságot nem csak a személyesen eljáró féllel szemben, hanem akkor is terheli, ha a félnek jogi képviselője van. Ha a bíróság az előzetes tájékoztatási kötelezettségének nem, vagy nem teljes körűen tesz eleget, jogszerűen nem alkalmazhatja azokat a jogkövetkezményeket, amelyeket a törvény a bizonyítási kötelezettség elmulasztásához vagy sikertelenségéhez fűz. Jelen esetben az elsőfokú bíróság a perbeli ingatlannal kapcsolatos, s fent részletezett kereseti kérelmek tekintetében nem tájékoztatta a feleket arról, miszerint a felpereseket terheli annak bizonyítása, hogy pontosan mikor és milyen beruházásokat ill. karbantartási munkákat végeztek az ingatlanon, ezek milyen kiadásokkal, költségekkel jártak, ill. hogy az alpereseknek kell bizonyítaniuk, miszerint az általuk elismert 90.000 Ft-ból rájuk eső 45.000 Ft-ot megfizették a felpereseknek. Értelmszerűen elmaradt a bizonyítás hiányának vagy sikertelenségének jogkövetkezményeire történő figyelmeztetés is. Ez a mulasztás a másodfokú eljárásban nem volt orvosolható, tekintettel arra, hogy az alperesek új bizonyítékot csatoltak annak igazolására, hogy az általuk elismert rezsiköltség rájuk eső részét megfizették, a felperesek pedig úgy nyilatkoztak, hogy bizonyítást kívánnak felajánlani beruházási és karbantartási munkákra vonatkozóan.

Megjegyzendő továbbá, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint 45.000.- Ft rezsiköltség elszámolását találta indokoltnak, ugyanakkor az I-XVII.r. alpereseket 52.500.- Ft megfizetésére kötelezte, így az ítélet rendelkező része és az indokolása egymástól eltérő tartalmú.

A felperesek a per során bejelentették, hogy a közös tulajdon megszüntetésére vonatkozó keresetüket nem tartják fenn. Ez a nyilatkozatuk az e kereseti kérelemtől való elállásként értelmezhető, az elsőfokú bíróság azonban elmulasztotta nyilatkoztatni az alpereseket arról, hogy ehhez hozzájárulnak-e és kérik-e a felmerült költségeik megtérítését, s így nem került sor e kereseti kérelem vonatkozásában sem a per megszüntetésére, sem ítélethozatalra.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság a Pp. 213. § (2) bekezdése alapján részítéletet hozott. Az elsőfokú bíróság ítéletének a hagyatéki hitelezői igény iránti

Pf.II.20.512/2008/3. szám

keresetet elutasító rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, egyebekben az ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és újabb határozat hozatalára utasította a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján.

A megismételt eljárásban - a fentiekben részletezettek szerint - fel kell hívni a felpereseket a Pp. 3. § (4) és 141. § (6) bekezdésében foglalt jogkövetkezményekre történő figyelmeztetés mellett, hogy a keresetük tárgyát képező beruházásokra és karbantartási munkákra vonatkozóan terjesszenek elő részletes tényelőadást és jelöljék meg

bizonyítékaikat. A rezsiköltséggel kapcsolatos kereset tekintetében mind a felpereseket, mind az alpereseket részletes tényelőadás előterjesztésére kell felhívni, vagy személyesen meg kell őket hallgatni, s amennyiben ezt követően is tisztázatlan marad, hogy az alperesek pontosan mit ismernek el a felperesek ezirányú követeléséből, ill. hogy abból mit teljesítettek, az elsőfokú bíróságnak konkrétan meg kell jelölnie, hogy melyik felet e tekintetben milyen bizonyítás terheli, s a fentebb már írtaknak megfelelő felhívást e kérdés kapcsán is ki kell adni.

Az így kiegészítendő bizonyítási eljárás lefolytatása után a felperesek Pp. 141.§-ára alapított kereseti követeléseit el kell bírálni, a közös tulajdon tárgyában pedig a peres felek másodfokú tárgyaláson tett nyilatkozatai alapján a pert meg kell szüntetni, s a permegszüntető végzésben rendelkezni kell az e kereseti kérelemhez kapcsolódó perköltség viseléséről.

A másodfokú eljárás során felmerült költségeket az ítéletábra csupán megállapította, erről az elsőfokú bíróság határoz (Pp. 252. § (2) bekezdés).

S z e g e d , 2009. január 21.

Dr.Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr.Rakita Zsuzsanna sk.
előadó bíró

Zanócné dr.Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró

A kiadmány hitelül:

Ördöghné Vörös Ágnes
tisztviselő